מספר פנימי: 2162314

הכנסת העשרים וארבע

יוזמת: חברת הכנסת מיכל רוזין

פ/2458/24

הצעת חוק פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים (תיקון – פיקוח על מחירי מוצרים בסיסיים במתחמי שירות חיוניים), התשפ"ב–2021

הוספת סעיף 12א

1. בחוק פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, התשנ"ו–1996[1] (להלן – החוק העיקרי), אחרי סעיף 12 יבוא:

"מחיר מרבי למוצרים בסיסיים במתחמי שירות חיוניים

12א. (א) שר הכלכלה והתעשייה (בסעיף זה – השר), באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, יקבע סל בסיסי של מוצרים ושירותים הנמכרים באחד מאלה (בסעיף זה – הסל הבסיסי):

(1) בית חולים כמשמעותו בסעיף 24 לפקודת בריאות העם, 1940[2];

(2) מוסד חינוך מוכר כהגדרתו בחוק לימוד חובה, התש"ט–1949[3];

(3) בית נתיבות לנוסעים של נמל תעופה או נמל ים, תחנת רכבת ותחנה מרכזית של אוטובוסים;

(4) מקום אחר שקבע השר, ורשאי הוא לקבוע סוגי מוסדות או מתחמי שירות חיוניים.

(ב) בתקנות לפי סעיף קטן (א) יקבע השר את המחיר המרבי למוצרים הנכללים בסל הבסיסי."

תקנות ראשונות

2. תקנות ראשונות לפי סעיף 12א לחוק העיקרי, כנוסחו בחוק זה יובאו לאישור ועדת הכלכלה של הכנסת בתוך תשעים ימים מיום פרסומו של חוק זה.

---

[1] ס"ח התשנ"ו, עמ' 192.
[2] ע"ר 1940, תוס' 1, עמ' (ע)191 (א) 239.
[3] ס"ח התש"ט, עמ' 287.

דברי הסבר

מטרת הצעת החוק היא להביא לקביעת רשימה מצומצמת של מוצרים בסיסיים, שיהיה פיקוח על מחיריהם, אם הם נסחרים במתחמי שירות או במתחמים שהצרכנים מגיעים אליהם לצרכים חיוניים. לא אחת קורה כי הקהל המצוי במתחמים אלה מחויב או מוכרח לשהות בהם, לעתים אף ללא שירות חליפי ולאורך זמן ממושך, ומשכך ניתן לראות בהם מעין "קהל שבוי".

בשל אופיים של מתחמים אלה ולאור העובדה כי הקהל השוהה בתחומיהם, לרוב בלית ברירה ולעתים למשך שעות וימים, אינו חופשי לחפש חלופות לאותם מוצרי בסיס (מצב המכונה "לקוח שבוי"), יש חשיבות כי לקהל השוהה בהם תהיה אפשרות כלכלית הוגנת לצרוך מוצרי בסיס עליהם יכריז השר.

אחת הדוגמאות המעשיות לחשיבות הצעת חוק זו היא השהייה הרצופה בבית החולים, למשל בשל טיפול רפואי ממושך של אדם קרוב. בבדיקה שערך עיתון TheMarker בשנת 2014, בשיתוף עם פרויקט סמ"ל (סיירת המועצה לצרכנות) המופעל על ידי המועצה הישראלית לצרכנות, בנוגע לעלויות הביקור ב-13 בתי חולים ברחבי המדינה, נמצא כי מלבד המחירים הגבוהים של מזון, מכונות אוטומטיות ושירותי חניה בבתי החולים בהשוואה למחירים שניתן למצוא מחוץ להם, קיימים גם פערים משמעותיים בין בתי החולים.

לפיכך, מוצע לפקח על תמחור מוצרי בסיס בצורה מידתית, כך שלא ינוצל לרעה ובצורה צינית כלפי הקהל שבמתחם. תכלית נוספת להצעת החוק היא יציקת פרשנות תכליתית ורחבה למונחים המנויים בחוק הפיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, התשנ"ו–1996, כגון "מצרך חיוני" ו"טובת הציבור".

הצעת חוק זהה הונחה על שולחן הכנסת העשרים על ידי חברת הכנסת מיכל רוזין וקבוצת חברי הכנסת (פ/1653/20).

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ד' בכסלו התשפ"ב (08.11.2021)